

Børnepligtsløven af 1849, som blev vedtagen forend Grundlovens Emanation, og i den senere Børnepligtsslov af 1861 været gjort en Undtagelse i saa Henseende for Geistlighedens Bedkommende; men jeg troer ogsaa, at der i Virkeligheden kan ansøres Meget for, at dette ikke kan siges i og for sig at have været stemmende med Grundlovens Ord og Aand. Jeg har tilstrækkelig accentueret, at det er min Opfattelse, at Kirken har et billigt og retfærdigt Krav paa, at der tages Hensyn til den ved Børnepligtens Ordning; men jeg troer ikke, at det er nødvendigt at gjøre dette paa den Maade, som hidtil flect er, nemlig ved ligefrem at undtage dem for den Forpligtelse, som Grundloven har villet lægge paa alle Statsborgere. Jeg har altid troet og troer fremdeles, at det er tilstrækkeligt at lette denne Forpligtelse for dem, saaledes at de Mænd, som vie sig til geistlig Virksomhed, kunne have opfyldt samme, inden de tiltræde denne Virksomhed. Jeg kommer derved til at berøre det andet Punkt, som den ærede 8de Landstingsmand for 2den Kreds (Dirik) omtalte. Han meente, at det ikke var rigtigt og ikke i og for sig stemmende med de factiske Forhold, hvad jeg ved forrige Behandling havde anført om, at den Mand, der vier sig til geistlig Virksomhed, vil kunne have frigjort sig for sin Forpligtelse efter Børnepligtssloven, overeensstemmende med Regjeringens Forslag, i en Alder af 26 til 27 Aar. Han forudsatte, at det vilde være nødvendigt for de theologiske Studerende at forlange Udsættelse med deres Børnepligtsopfyldelse indtil deres 25de Aar, for forinden at kunne tilendebringe deres Examen, det vil altsaa, naar man antager, at de unge Mennesker i Reglen blive Studenter i deres 18de Aar, siges det Samme som, at det theologiske Studium nødvendigvis skulde fordrø en Tid af 7 Aar. Jeg troer ikke, at dette kan siges ganske at stemme med de factiske Forhold. Jeg troer, at der er Mange, og at der ligeledes i den nærmeste Fremtid vil være Mange, der tage theologisk Embedsexamen 3 à 4 Aar efter den Tid, da de have taget examen artium. Hvis dette er

Tilfældet, saa ville de altsaa i Reglen have deres theologiske Embedsexamen i deres 22de til 23de Aar, og de ville altsaa, naar de 4 Aar, i hvilke de efter Regjeringens Forslag skulde opfylde deres Børnepligt, lægges til, ikke naae højere op end i en Alder af 26—27 Aar, inden de for Børnepligtens Bedkommende og uden at krænte Kirkens og Menighedsmedlemmernes ogsaa efter min Opfattelse berettigede Ansøelser kunne kaldes til geistlig Tjeneste. Til disse Uttringer skal jeg for Dieblisset indskrænke mig.

Madvig: Uden nu at indlade mig paa en vidtgaaende Discussion af Sagen, skal jeg blot tillade mig at sige et Par Ord paa Grund af den Stilling, som jeg indtog under 2den Behandling af denne Sag, ved hvilken jeg med flere Medlemmer havde stillet et Endringsforslag til samme. Jeg vil stemme for de nu foreliggende Endringsforslag, ikke fordi de indeholde det, som jeg anseer for den fuldstændigt rigtige, endelige Ordning, men fordi jeg anseer dem for stikede til at føre ind paa den rigtige Vej og til at kunne føre til en fuldstændigt rigtig Løsning. Paa den ene Side holder jeg nemlig fast paa, at den Geistlige som saadan ikke bør gjøre Børnepligt, heller ikke — det være sagt i Forbigaaende — Noget, som man kalder Børnepligt som Seltpræst. Paa den anden Side holder jeg ogsaa fast paa, at en theologisk Candidat ikke ved en meget tidlig Udnævnelse til Præst skal kunne unddrage sig Pligten til indtil en vis Grad at udføre Tjeneste som Soldat. Derfor de Endringsforslag, der nu foreligge, vedtages, saa er derved det Første sikret, nemlig at de Geistlige ikke komme til at gjøre Krigstjeneste, men der er derimod i saa Fald ikke givet nogen udtrykkelig Sikkerhed i den anden af mig omtalte Retning, nemlig Sikkerhed for, at en theologisk Candidat, der har forlangt Udsættelse med sin Børnepligt indtil det 25de Aar, ikke under andre Forhold end dem, som for Dieblisset foreligger med Hensyn til theologiske Candidaters Ansættelse, umiddelbart efter sit 25de Aar udnævnes til Præst og der-